

Leħen is-Socjetà Mużikali
San Lawrenz
Belt Vittoriosa A.D. 1883

Harga Nru 99

Mejju - Ġunju 2017

Welcome to BeBirgu!

BeBirgu

BeBirgu is Birgu's newest place to be!
Situated in the completely renovated
SAN LAWRENZ Band Club at the Victory Square.

BeBirgu welcomes you every day of the year
for drinks and great food
served in a European Brasserie setting
with a nice lounge style open air patio.

BeBirgu, San Lawrenz Band Club
Victory Square, Birgu

Tel: 77220077 | E-mail: Ed@bebirgu.com

Olde City Pub
is the Best

Restaurant, Take Away & Pizzeria

Prop. Michael Darmanin

99, St Lawrence Street, Vittoriosa

Tel: 21 663 614

Fava Woodworks Co. Ltd.

KW 17B, Corradino Industrial Estate, Paola

Tel: 2182 7650

Manufacturers of all types of Wooden Mouldings

*Showrooms at the Factory and
80, St. Joseph High Road, Hamrun*

SPECIAL PRICES FOR FURNISHED FLATS OWNERS

Kejkijiet ghall-Parties tat-tfal

Agtzel bejn Bob the Builder, Barbie, Dora,

Princess, Superman, Hello Kitty, etc.

Cempel lil Steffi fuq 99426970 jew

e-mail: steffibugeja@yahoo.com

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Il-Kelma tal-President

Lawrence V. Farrugia

Grazzi lil shabi membri tal-Kumitat li fost il-hafna xogħol li qegħdin iwettqu fil-Kažin, sabu l-hin biex fil-hin liberu tagħhom, li llum il-ġurnata bl-istil tal-hajja li huwa limitat, itellgħu parti mill-wirja Getsemani fis-sular ta' ifsel tal-kažin li ġie apprezzat minn kull min dahal fil-kažin. Kienet inizjattiva pozittiva għaliex hija hasra li s-Socjetà għandha dawk l-istatwi artistiċi kollha u fil-granet tal-Ġimħa l-Kbira jibqgħu merfugħha. Hekk il-Kažin tal-Banda San Lawrenz li kien ewljeni fil-wirjet tal-Ġimħa l-Kbira gewwa Beltnej reġa' beda jsib postu f'dawn il-wirjet wara nuqqas ta' sena.

Il-konsultazzjoni li kellna malf-Arċipriet dwar il-proċessjoni tal-Ġimħa l-Kbira fejn jirrigwarda l-Banda kellha r-riżultati mixtieqa u hekk tul Triq il-Mina l-Kbira u l-proċessjoni kollha ma kienx hemm qtugh fil-proċessjoni filwaqt li l-banda mxiet bil-pass tagħha. Nħidu prosit lill-Arċipriet għall-kordinazzjoni tieghu bejn dawk kollha nvoluti.

L-entużjażmu fost il-membri tal-Kumitat qed iwassal biex naraw inizjattivi ġodda. Wara li s-sena l-ohra ma konniek sodisfatti bil-buffet li jsir wara l-funzjoni ta' nhar Sibt il-Għid, ġie deċiż li din l-attività ssir fil-logġa ta' qabel is-sala prinċipali tal-Kažin fejn l-ikel ġie preparat minn membri tal-Kumitat. Nista' nghid li l-preżentazzjoni kienet eċċelletti u kien hemm ikel abbundanti u kulhadd kellu l-opportunita` li jiekol kemm irid. Nittama li 'l-quddiem ikollna l-opportunita` li nattendu għal attivitajiet simili.

Kif konna habbarna fl-10 ta' Ĝunju, kien sejjer isir Kunċert fil-parti ta' fuq tal-Kastell Sant' Anglu grazzi ghall-ghajnuna li sibna minn Fra John E. Critien. Il-Kummissjoni maħtura għal din l-attività flimkien mal-Kummissjoni Banda hadmu bis-shih biex dan il-Kunċert jirnexxi u nista' nghid li kollex kien lest biex jibdew il-Kunċerti ta' preparazzjoni. Imma l-Kumitat iddeċċeda li minhabba li d-data ser tkun viċin wisq tal-Elezzjoni Generali jkun ahjar li dan jiġi

pospost. Il-Kumitat fil-granet li ġejjin ser jahseb u jiddeċiedi fuq data alternattiva.

Fadal tliet xħur biss għall-Festa u nistgħu nħidu li t-thejjija għal dawn iċ-ċelebrazzjonijiet tinsab fl-ġenda tal-Kumitat. F'dan ix-xahar ta' Mejju jkollna l-Ewwel Erbgha f'gieħ San Lawrenz li bħal kull Kumitat involut fl-organizzjoni tal-Festa, l-Kažin jorganizza l-attività tieghu. Din is-sena minbarra s-solita ikla li ssir il-Ġimħa fuq l-Ewwel Erbgha, jiġifieri fis-26 ta' Mejju, fl-ġewwa madwar €4,000 u l-Festa ta' San Lawrenz li noħorġu madwar €7,000. Għalhekk nappella lill-membri kollha biex jaġħu donazzjoni skont kemm ikunu jistgħu.

Bhalma dejjem nagħmel fix-xahar ta' Ĝunju se nibghat appell biex tagħtu donazzjoni biex tħiġi l-ġurġi. Is-Socjetà fl-ispejjeż li tagħmel fil-granet tal-Festa. Is-Socjetà tagħna tagħti kontribuzzjoni kbira fl-attivitàajiet tal-Parroċċa u l-akbar żewġ okkazjonijiet huma l-Ġimħa Kbira u l-Għid li għalihom noħorġu minn ġewwa madwar €4,000 u l-Festa ta' San Lawrenz li noħorġu madwar €7,000. Għalhekk nappella lill-membri kollha biex jaġħu donazzjoni skont kemm ikunu jistgħu.

Xi haġa li nixtieq nigħbed l-attenzjoni dwarha hija l-hlas tal-miżata miżera ta' €10 fejn għandna numru żgħir ta' membri li trid tqoqħod tigħi warajhom biex ihalsu. Tkun haġa sabiha li issa li wasalna f'nofs is-sena kulhadd ihallas il-menswalita`.

Il-Kummissjoni aktivitajiet Soċjali qiegħda torganizza diversi aktivitajiet ta' divertiment għall-membri u l-familji tagħhom u fl-istess hin jingħabru fondi għall-Kažin. Nappella lill-membri biex jaġħid għal-dawn l-attività. Biex inżommu u nkomplu nagħtu s-sehem tagħna għandna bżonn l-ġurġi finn-

Verrej

Il-Kelma tal-President.....	3
Mill-Birgu tal-Imghoddi.....	5
Il-Hajjata tal-Birgu.....	6
L-Ispirtu s-Santu.....	6
Attività Kontinwa.....	7
Attivitajiet bir-ritratti.....	8/9
Tagħrif mill-Kċina.....	10
Henry Purcell.....	11
Wiċċ imb'wiċċ ma'	
Gorg Agius.....	12/13

Editur

Simon Farrugia

Riklami

Oscar Adami
Simon Farrugia
Lawrence V. Farrugia

Ritratti

Marco Avellino
Melvin Degiorgio
Alenka Falzon
Noel Gauci
Lawrence Parascandolo
Elton J. Randich
André Xuereb

Proof Reading

Bjorn Callus

Ritratt Faċċata

L-istatwa ta' San Lawrenz jagħti d-Dawl lill-Għomja quddiem Palazzo Huesca f'Jum l-Antivigilja

Stampat

BONNICKI'S PRESS Est. 1924

36, Triq San Pawl, Valletta
Tel: 2122 4607 Mob: 9987 0603
E-mail: emibonnicki@gmail.com

PJAZZA REGINA VALLETTA

Everybody's Centrepiece

DELICATA
Family Winemaker
Since 1907

Mill-Birgu tal-Imgħoddi

Anton Attard

Il-Papa San Piju X fi ġrajjet il-Birgu

Giuseppe Sarto, iben skarpan, okkupa diversi karigi l-isem ta' Piju X. Dan il-Papa hu meqjus fost l-akbar riformaturi tal-Knisja Kattolika. Fost dawn ir-riformi, permezz tal-*Motu Proprio*, li hareġ fl-1903 - *Tra le sollecitudini*, ipprobixxa l-mužika u l-kant, pjuttost profan, li kien qed jintuża fil-funzjonijiet reliġjuzi fil-knejjes. Dan kien jinkludi wkoll il-projbizzjoni tal-użu tal-pjanu u t-tħabar fil-knejjes u l-participazzjoni tan-nisa milli jkantaw fil-korijiet flimkien mal-irġiel. Fost diversi bidliet ohra li għamel kien hemm il-mod kif kien qed jiġi mghallem il-katekizmu. Nehha l-projbizzjoni tar-riċeviment ta' kuljum tal-Ewkaristija, kif kien isir sa dak iż-żmien, u ordna li dawk fil-grazzja t'Alla setgħu jersqu għat-tqarbin kuljum. Ordna wkoll li l-Ewwel Tqarbinha kellha ssir meta t-tfal jagħlqu s-seba' snin u mhux f'eta` akbar, kif kienet il-proċedura dik il-habta. Kien għamel riforma wkoll fil-mod li bih Papa kellu jiġi elett waqt il-konklavi.

Fil-Birgu r-regoli ġoddha ġew fis-seħħ immedjatament, minbarra dik muzikali, li hadet aktar fit-tul, kif wara kollex, ġara fi knejjes ohra. Dan ghaliex il-*maestri di cappella* ta' dak iż-żmien, htieġu ż-żmien biex jikkomponu mužika skont id-direttiva tal-*Motu Proprio*. Fil-Birgu, ghalkemm il-mužika meqjusa profana naqset hafna, id-direttivi tal-*Motu Proprio* sehhew immedjatament mal-hatra tas-Surmast Paolino Vassallo fl-1907.

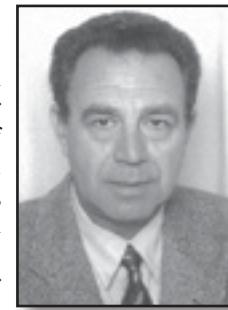
Eku tar-reviżjoni li dahhal fit-tagħlim tal-katekizmu fl-iskejjel kattolici nsibuh fil-Birgu wkoll. Dan billi f'rapport li nghata lill-Kurja dwar din ir-reviżjoni ordnata minn Piju X, Suor Geltrude Darmanin, il-kap tal-iskola li s-Sorijiet Frangiskani tal-Ēġitru kellhom f'din il-belt, iddikjarat li dan fl-iskola tagħhom qed isir pemezz tal-ilsien Malti fil-klassijiet iż-żgħar u bit-Taljan f'dawk ġħola.

San Piju X għadu mfakkar fil-Knisja ta' San Lawrenz b'żewġ modi. Wara li dan approva l-użu tal-mazza mill-Kapitlu tal-Kollegġjata tal-Birgu, b'rikonoxxenza, meta saret, f'wahda mill-facċati tqiegħdet l-istemma tiegħu. Barra minn dan, fuq inizjattiva tal-Kanonku Dun Lawrenz Micallef, fil-Knisja Parrokkjali deher il-bidu tal-Fondazzjoni Piju X. Dan wassal biex ġie kommissjonat il-pittur Rafel Bonnici Cali' biex sar kwadru li ddendel mal-pilastru tal-Kappella ta' Santa Katerina. Illum dan jinsab fis-sagristija. Għandu jiżdied ukoll li fil-Mużew tal-Parroċċa hemm esibita biċċa mis-suttana tiegħu.

Kien stinka hafna, bla ma rnexxielu, li tiġi evitata l-Ewwel Gwerra Dinjija u hemm min jaħseb li dan il-falliment kien il-kagħun li qarreb mewtu li seħħet nhar l-20 ta' Awwissu 1914. Fid-29 ta' Mejju 1954 ġie kanonizzat bir-riżultat li l-biċċa drapp li hemm fil-Mużew tal-Parroċċa ta' din il-belt minbarra li tifforma parti mill-esibizzjoni, hija wkoll reliekwija ta' dan il-Papa Qaddis.

Miraklu fil-Birgu?

Wahda mill-problemi li jkollhom dawk li jkunu magħluqin wara s-swar dwar xi assedju fuq belthom tkun kif ser jikkontrollaw il-provisti tal-ikel u tal-ilma jekk, wara ġertu żmien, jibda jinhass in-nuqqas tagħhom. Din kienet il-kawża li l-Franciżi cedew l-armi wara li nghalqu wara s-swar tal-Belt Valletta u tal-Kottonera. Wara sentejn, in-nuqqas ta' ikel tant kien kbir li bdew joqту ž-żwiemel u l-hmir u ġurdien kbir beda jgħib prezz qrib il-hames ewro tal-lum.

Fl-Assedju l-Kbir, fil-Birgu, li wara s-swar tiegħu żiedu jieħdu kenn in-nies tal-irħula tal-parti t'isfel ta' Gżiżira bil-bhejjem tagħħom, bdiet tinhass ġmielha l-problema ta' nuqqas ta' ilma u s-sitwazzjoni bdiet thasseb mhux ftit lill-Gran Mastru De Valette.

Fost il-Maltin li tant hadmu biex setghet tinkiseb ir-rebha fuq il-Mislem kien hemm wieħed li rari jissemma. Dan kien Orlando Magro, li spiss issogra hajtu biex, fuq xi dghajsa żgħira li ma tagħix fil-ghajnej, iwassal l-ittri minn De Valette lil Don Garcia de Toledo, Viċi-Re ta' Sqallija, dwar dak li kien qed isehħ f'Malta u jurih il-htiega tal-ghajnejna.

F'wahda mill-ittri tiegħu, De Valette informa lill-Don Garcia li, meta n-nuqqas ta' ilma beda jinhass, sseħħ b'dak li *kulħadd kien qed iqis bħala miraklu*. Infurmah li fil-Birgu kienet instabet ghajnej ta' ilma frisk li biha ssolviet il-biżże' tan-nixfa li kienet qed thedded lil dawk miġburin wara l-hitan ta' din il-belt.

Il-Hajjata tal-Birgu u l-Ibliet tal-Kottonera

Jikteb Lorenzo Zahra

Jeck il-hajjata tal-Belt kellhom il-fratellanza ta' Sant Omobonu, xejn anqas dawk tat-tlett ibliet. Dawn fil-fatt kellhom il-Fratellanza ta' Sant Omobonu li kienet marbuta mal-knisja ta' San Lawrenz, iżda li ahna nahsbu kellha rabta mal-Knisja tal-Madonna ta' Monserrat jew dik tat-Trinita billi hemm kien l-aktar ta' dan il-qaddis.

Billi f'dawk iż-żminijiet, kienet il-fratellanza li kellha is-setgħa li tirrakomanda min ikun tassep licenzjat bhala hajjat, kull hajjat kien bla dubju jkun fratell. Issa billi kien hawn aktar minn fratellanza wahda tal-hajjata, ghax kien hemm dik tal-Belt u l-Furjana, kienet tinbet l-ghira bejn dawn u kull fratellanza ma' kellha x'taqsam xejn mal-ohra. Dan nistgħu naraw billi fl-1804 meta il-Konslu tal-Hajjata tal-kumpanija tal-Birgu – Nettu Cristoforo kien ressaq talba ta' wieħed hajjat ġdid biex jingħata licenzja, kien inqala' l-inkwiet. It-talba kienet għal Censu Adamo li ried jiftah hanut ta' hajjat fil-Birgu. Il-Konslu Nettu għalhekk wara li eżamina lil Adamo u sabu tajjeb, ressaq it-talba tieghu lill-Gvernatur ta' Malta biex jikkonferma bhala hajjat u jkun jista' jagħmel dan ix-xogħol u jiftah il-hanut. Il-Gvernatur

bhas-soltu ghadda t-talba lill-Imħallef tal-Kriminal. Dan sab ogħżejjoni. Qal li billi Ċensu kien eżaminat minn Nettu Cristoforo il-Konslu u nzerta l-imħallel li ghallmu, deherlu li l-eżami ma kienx gust, u ried li Ċensu jsiru eżami iehor għand il-Konslu tal-Fratellanza tal-Belt.

Ma' għandniex xi nghidu, il-Fratelli tat-Tliet Ibliet qomsu għal din il-proposta u wara li Itaqgħu mill-ġdid id-ipprotestaw ghax deherilhom li ma kellhom x'jaqsmu xejn ma' dik tal-Belt u ma riedux affari magħhom. Għalhekk fit-23 ta' Marzu 1804 talbu mill-ġdid il-konsiderazzjoni u aktarxi li l-problema inhallet billi Ċensu Adamo kellu jagħmel eżami iehor taħt xi hajjata magħżula tat-Tliet Ibliet qabel ingħata l-licenzja. Dan juri kif dari l-imġall minn hajjata tal-Ibliet kienu jingħataw permessi għall-hidma tagħhom.

L-Ispirtu s-Santu minn Fr Martin Mamo OFMCap.

Għadna kif iċċelebrajna l-Għid il-Kbir jew kif l-aktar li nhobbu nghidulu ahna, l-Irxox. Issa resqin għall-festa kbira oħra fil-knisja, is-solennità tal-Ispirtu s-Santu li din is-sena taħbat fl-4 ta' Ĝunju. Għeżeż Vittorjożani, illum xtaqt li niktbilkom ffit tagħrif fuq l-Ispirtu s-Santu ghax filwaqt li ahna nemmnu, nqim u naduraw lill-Ġesu` Kristu u lil Missier Etern, hekk ukoll irridu nemmnu, nqim u naduraw lill-Ispirtu s-Santu. Temmen fl-Ispirtu s-Santu jfisser li tistqarrar it-tielet Persuna tat-Trinità Qaddisa, li ġej mill-Missier u mill-Iben u li hu "meqjum u mwiegħġaq flimkien mal-Missier u mal-Iben". Hekk nistqarru fil-Kredu. L-Ispirtu "ntbagħat fi qlubna" (ara Gal 4,6), sabiex nirċievu l-hajja ġid da' ta' wlied Alla.

"L-Ispirtu s-Santu" hu l-isem propju tat-tielet Persuna tat-Trinità Qaddisa. Gesu jsejjah lu wkoll: Spiritu Paraklitu (Konsolatur, Difensur) u Spiritu tal-Verità. It-Testment il-Ġdid isejjah lu wkoll: l-Ispirtu ta' Kristu, tal-Mulej, ta' Alla, l-Ispirtu tal-glorja, li kien imwieghed. "Min jemmen fija minnu johorġu xmajjar ta' ilma haj." Gw7.38. Dan il-kliem qalu Ĝesu` għal l-Ispirtu s-Santu li kien għad ma nghatalhomx billi Ĝesu` kien għadu ma ġiex igħġorifikat. Il-missjoni tal-Iben u tal-Ispirtu s-Santu ma jistgħix jidher minn xulxin. Fit-Trinità li hi ta' natura waħda u mhux maqsuma, il-Missier, l-Iben u l-Ispirtu s-Santu għalkemm magħżulin minn xulxin m'humiex misfrudin. Mill-bidu sal-ahhar taż-żmien, fil-fatt, meta l-Missier jibgħat lil Ibnu, jibgħat ukoll dejjem l-Ispirtu tieghu li jgħaqqa qadna ma' Kristu fil-fidi, sabiex ahna nkunu nistgħu, bhala wlied adottivi, insejhu lil Alla "Missier" (Rum 8,15). L-Ispirtu ma jidhix, imma ahna nagħrfuh permezz tal-hidma tieghu meta jurina l-Verb u meta jahdem fil-Knisja.

Hemm kotra ta' simboli li jiirrapreżentaw l-Ispirtu s-Santu. Uħud minnhom: l-*ilma haj*, li hareġ mill-qalb minfuda ta' Kristu u jaqta' l-ghax ta-l-imħamid; id-*dilka bżiż-żejt*, li hi sinjal sagrimenti tal-Konfermazzjoni jew Grizma; in-*nar*, li jbiddel kull ma jmiss; is-*shaba*, imdallha jew kollha dija, li turi l-glorja ta' Alla; it-*tgeħġid ta' l-idejn*, li permezz tieghu jingħata l-Ispirtu; il-*hamiema*, li fil-maghħudja tinżel u tibqa' fuq Kristu.

Meta nghidu li l-Ispirtu "kellem b'fomm il-profeti" nifhemu li l-profeti ġew ispirati mill-Ispirtu s-Santu biex jitkellmu f'isem Alla. L-Ispirtu jwassal il-profezji tal-Antik Testament fis-sehh fi Kristu, li jurina l-misteru tieghu fit-Testment il-Ġdid.

II-HIDMA TAL-ISPIRTU S-SANTU;

L-Ispirtu s-Santu temm f'Maria l-weġhdiet u thejjijiet tat-Testment il-Qadim għall-miġja ta' Kristu. B'mod uniku mlieha bil-Grazza u ried lill-Verginità tagħha tagħti l-frott, biex jitnissel fid-dinja l-Iben ta' Alla magħmul bniedem. Maria Santissima hija mimlija bl-Ispirtu s-Santu. L-Ispirtu s-Santu nizel ukoll fuq Marija fil-Pentecoste meta kienet miġbura mal-appostli fċ-ċenaku u imlihom bid-doni tieghu; Gherf, Fehma, Kunsill, Qawwa, Xjenza, Pieta, u Biza t'Alla.

L-Iben ta' Alla gie kkonsagrat Messija bl-unzjoni ta' l-Ispirtu s-Santu minn meta sar bniedem fil-mument ta' l-Inkarnazzjoni. Huwa juri dan fit-tagħlim tieghu, waqt li wettaq il-weġħda magħmula lil missirijiet, u jagħti l-Ispirtu s-Santu lill-Knisja li qed titwiele, huwa u jonföh fuq l-Appostoli wara l-qawmien mill-imwiet. Mhux biss, iżda wkoll meta kien fuq is-salib u mejjel rasu u ta l-Ispirtu tieghu lilna. L-Ispirtu jibni, jahji u jqaddes lill-Knisja: Spiritu ta' Mhabba, huwa jerġa' jagħti lill-imħamid ix-xebħ ma' Alla li kien intilef bid-dnub u jaġħi tħalli hajja ġidda fi Kristu, sehem mill-istess Hajja tat-Trinità Qaddisa, u dan issehh l-aktar permezz tal-qrar. Huwa jibgħathom biex iwasslu l-Verità ta' Kristu u jorganizzahom fid-dmiri jiet tagħhom lejn xulxin, biex il-koll iwasslu "l-frott ta' l-Ispirtu" (Gal 5,22). Permezz tas-sagamenti, Kristu jwassal lill-membri tal-Ġisem tieghu l-Ispirtu tieghu u l-grazzja ta' Alla li tagħti l-frott fil-hajja ġidda, skont l-Ispirtu. Fl-ahhar nett, l-Ispirtu s-Santu huwa wkoll l-Imħallel tat-talb. Għeżeż Vittorjożani kull hin meta tiftakru itolbu hekk;

Għorja lil Missier u lill-Iben u lill-Ispirtu s-Santu.

KUNU MBERKIN.

Attività kontinwa b'impenn lejn il-Banda tal-Birgu

minn Simon Farrugia - Segretarju

Ghaddew il-festi tal-Ġimħa l-Kbira u Hadd il-Għid u b'wiċċi minn quddiem u b'sodisfazzjon nħid li morna tajjeb hafna. Minn dak li jirrigwarda Banda urejna s-sahha tal-Banda tal-Birgu kemm fil-Ġimħa l-Kbira kif ukoll fl-Għid il-Kbir. Banda partecipi fiż-żewġ avvenimenti kbar li jikkommemoraw il-mewt u l-qawmien ta' Sidna Ĝesu Kristu. Apparti mill-partecipazzjoni tal-banda kellna wkoll diversi attivitajiet fosthom il-Programm tal-Allievi u Bandisti tal-post f'Hadd il-Palm, il-wirja 'Getsemani' u l-Easter Buffet Breakfast li kollha kienu succċess.

B'sodisfazzjon nħid li l-proġett tas-Sala tal-Kunċerti riesaq lejn it-tmiem tiegħu. Fil-fatt fadal l-ahħar irtokki sabiex inkunu nistgħu nibdew nagħmlu użu totali u massimu minn din is-Sala. Verament kien proġetti li fih investejna hafna energija imma meta tara li lhaqna l-ghanijiet tagħna thoss sodisfazzjon kbir. It-tfal li qeqħdin jitgħallmu fl-iskola tal-mužika ser ikollhom ambjent hafna ahjar filwaqt li s-Sala ġiet akustikament tajba. Dan kien il-ħsieb wara dan il-proġett u hawn nixtieq li nirringrażza lil kull min hadem sabiex wasalna. Kien sforz kollettiv mill-maġgoranza tal-membri tal-kumitat u b'hekk issa qeqħdin naraw dak li hlomna ftit tax-xhur ilu jsir realta'.

Proġett iehor li għadna fil-bidu tiegħu huwa dak tar-restawr tal-arkivju. Għawha unika li għandna f'Palazzo Huesca. Sa qabel il-festa ser ikollna l-ewwel vetrina lesta u qeqħdin nittamaw li nippruvaw inlestu dan il-proġett sal-Festa 2018 meta l-Banda tal-Birgu ser tkun qed tiċċeleara l-135 sena Banda. Fil-ġimħat li għaddew irċevejna wkoll l-ahħar sabiha li ser inkunu qed nibbenifikaw minn fondi mill-Ministeru tal-Finanzi wara applikazzjoni li konna għamilna. Ovvjamento dan jagħmel tajjeb għal parti mill-ispejjeż imma kull ghajjnuna tgħodd.

Wara hafna xogħol li sar matul dawn l-ahħar xhur bi preparazzjoni għall-Programm Annwali li kien ser isir ukoll biex nikommemoraw it-30 sena Presidenza b'dispjaċir kellna nipposponu dan il-Kunċert. Il-Kumitat iddeċċieda li fiċ-ċirkostanzi minħabba l-Elezzjoni

Generali kien ser ikun diffiċċi sabiex inhejju b'mod normali kemm mil-lat amministrattiv kif ukoll dak bandistiku. Fil-ġranet li ġejjin il-kumitat għandu jiddeċiedi jekk isibx data fejn jista' jsir dan il-kunċert għal din is-sena.

Harsitna b'hekk issa hija diretta lejn il-Festa 2017 fejn il-hidma hija wahda kbira sabiex nilħqu l-objettivi tagħna. L-enerġija tagħna l-aktar li tkun ibbażata hija fuq il-Programm tas-7 t'Awwissu meta ser inkunu qed nippreżentaw tema oriġinali bħalma dejjem għamilna. Fil-fatt il-Kummissjoni Banda dejjem tahdem sabiex tkun oriġinali f'kollo u f'dan il-Programm hekk dejjem konna. Ahna nkunu kif jgħidu l-Inglizi 'Way Ahead'. U nhallu lil-haddiehor jieħu mill-idejat tagħna.

Finalment nixtieq nappella lil kulhadd sabiex jattendi ghall-aktivitajiet li ser inkunu qed norganizzaw kemm dawk soċjal kif ukoll fis-servizzi tal-banda. Ix-xahrejn li ġejjin ser ikunu mimlija attivitajiet kemm fil-Parroċċa tagħna kif ukoll servizzi barra l-lokal. Huwa dan li jagħmel lill-Banda Vittoriosana San Lawrenz il-Banda tal-Birgu.

**Nhar il-Hadd 4 ta' Ĝunju 2017
il-Każin jagħlaq f'nofs in-nhar**

Wirja ‘Getsemani’

Matul il-ğranet tal-Ġimħa Mqaddsa, kull min żar Palazzo Huesca seta' jara l-wirja ‘Getsemani’ li minkejja m'ghadiex tintrama bhalma kien isir qabel kien hemm esposti żewġ stazzjonijiet, Kristu fl-Ort tal-Ġetsemani u l-Flagellazzjoni. Dawn intramaw fis-sular t'isfel biex b'hekk l-acċessibilta kienet wahda aktar faċli. Kien hemm attendenza tajba fejn kulhadd fahhar l-impenn tas-Soċjetà tagħna.

Programm Funebru mill-Bandisti u Allievi tal-Banda

Nhar il-Hadd 9 t' April, 2017, Jum Hadd il-Palm, l-Allievi u l-Bandisti tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz flimkien ma' dawk tal-Banda San Ĝużepp, Kalkara tellghu Programm Mužikali għal dawn iż-żminijiet tal-Ġimħa Mqaddsa. F'dan il-Programm li minhabba l-maltemp sar fis-Sala tal-Kappillan fil-Kalkara, il-Banda esegwiet diversi siltiet mužikali ta' mužika sagra u marċi funebri adattati ma' dawn iż-żminijiet. Il-Banda kienet taht id-direzzjoni tal-Assistent Surmast Francois Borg u l-Għalliem Andrew Zarb

Il-Kardinal Vittoriosan u Patrun tas-Soċjetà Prospero Grech flimkien mal-Papa Franġisku

Il-Kardinal Vittoriosan Prospero Grech, ġareġ mal-Papa Franġisku fi Pjazza San Pietru waqt li kien qed jgħati l-barka ta' nofs in-nhar u l-messaġġ tal-Papa fl-okkażjoni tal-Festa tal-Għid il-Kbir. Il-Kardinal Grech mhux biss huwa wild il-Belt Vittoriosa iż-żda huwa wkoll Patrun tal-Banda tal-Birgu, is-Soċjetà Mužikali San Lawrenz. Unur kbir għalina.

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

RED PARTY

*fl-okkażjoni
tal-Ewwel Erbgha ta' San Lawrenz
nhar il-Erbgha 24 ta' Mejju, 2017
fil-bitha ta' Palazzo Huesca
mit-8pm il-quddiem
Nibdew niċċelebraw flimkien
il-stuh tal-Festa 2017
bid-daqq tal-marċi
popolari tal-Banda tagħna*

*Prezz: €5 li jinkludi welcome drink u finger food
Biljetti mingħand Eugenio Pellicano, Noel Gauci,
Adrian Saliba jew mill-Bar tal-Każin
Ahsbu kmieni halli ma toħorgux dizappuntati*

*Is-Socjeta' Mužikali San Lawrenz
ser torganizza*

Ikla Familjari
F' Olde City Pub & Restaurant
il-Birgu
**Fl-okkażjoni ta'
L-EWWEL ERBGHA TA' SAN LAWRENZ**

Nhar il-Ġimħa 26 ta' Mejju, 2017
Hin : 8.30pm

MENU
Spaghetti
Fenek / Tiġieġ / Hut
Deżerta
Tazza Inbid
Prezz: €15 (Kbar) €7 (Tfal)

Għall-booking ikkuntattjaw lili
Eugenio Pellicano fuq 7961 7288
jew lili Noel Gauci fuq 9945 5023

ATTIVITA GHAX-XHUR TA' MEJJU - ĠUNJU 2017

It-Tnejn 1 ta' Mejju

Festa Pubblika **JUM IL-HADDIEM**

San Ĝużepp Haddiem

Il-Ġimħa 5 ta' Mejju

Fis-1.00pm Attendenza għal-Laqgħa dwar xogħlijiet fil-Birgu

Fis-6.30pm Attendenza ghall-inawgurazzjoni tal-Pixxina f'Bormla

Fis-6.30pm Laqgħa tal-Kummissjoni Banda

Festa San ġorġ Preca

Fis-7.00pm Laqgħa tal-Kumitat Ċentrali

Mota ta' l-Erbghat f'Gieħ San Lawrenz

L-Ewwel Erbgha f'Gieħ San Lawrenz

Mit-8.00pm **RED PARTY** fil-bitha tal-Każin

Fit-8.00pm Ikla ta' l-Ewwel Erbgha f'Olde City Pub

Fis-7.00pm Laqgħa tal-Kumitat Ċentrali

Il-Każin jagħlaq f'nofs in-nhar

Festa Pubblika **SETTE GIUGNO**

Sehem tal-Banda fil-processjoni ta' l-Ewwel Tqarbina

Fanfara fil-processjoni ta' Corpus Domini

Fis-7.00pm Laqgħa tal-Kumitat Ċentrali

Sehem tal-Banda - Qalb ta' Gesu Birgu

B B Q fuq is-Simenta

Festa Pubblika - **L-IMNARJA**

Sehem il-Banda - Qalb ta' Gesù, Hawli

Il-Ġimħa 26 ta' Mejju

L-Erbgha 31 ta' Mejju

Il-Hadd 4 ta' Ġunju

L-Erbgha 7 ta' Ġunju

Il-Hadd 11 ta' Ġunju

Is-Sibt 17 ta' Ġunju

L-Erbgha 21 ta' Ġunju

Il-Ġimħa 23 ta' Ġunju

L-Erbgha 28 ta' Ġunju

Il-Hamis 29 ta' Ġunju

Il-Ġimħa 30 ta' Ġunju

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Tagħrif mill-Kċina

minn MaryRose Gauci

Ricetta: Kannoli tal-irkotta

Ingredjenti għall-kannoli:

400gr dqieq plain
 ½ kuċċarina baking powder
 80gr butir
 40gr zokkor castor
 10gr cocoa powder
 Ghabra melħ
 50ml inbid ahmar
 50ml hall abjad
 1 bajda
 Żejt ghall-qali
 Forom tal-kannoli

Ingredjenti għall-mili:

1kg irkotta
 200gr zokkor castor
 Qoxra mahkuka ta' larinġa
 Kuċċarina vanilla
 100gr konfettura
 125gr cikkulata mahkuka

Bixx iżżejjen:

Konfettura, pistacchios imfarrkin,
 cikkulata mahkuka, nofsijiet taċ-ċirasa u
 icing sugar.

Metodu:

Hallat flimkien id-dqieq, baking powder, zokkor, cocoa powder u l-melh go reċipjent.

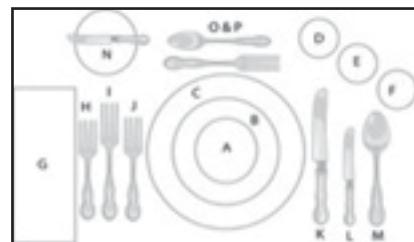
Żid il-butir, il-bajda, inbid u l-hall sakemm l-ingredjenti jithalltu sew flimkien. Ifforma l-ghażina forma ta' ballun u geżwer bil-cling film. Halli l-ghażina tistrieh fil-friġġ għal madwar siegha – sagħtejn. Wara nehhi l-ghażina mill-frig u iftaħ l-ghażina bil-lembuba u itfa' bizzżejjed dqieq fuq il-mejda u l-lembuba sabiex tkun tista' tiftaħ l-ghażina sew. L-ghażina iftaħha għoli ta' 2 mm.

Aqta' crieiki b'cutter tonda ta' madwar 10 cm. Poggi kull ċirku tal-ghażina mal-forma tal-kannol u biex tagħlaq it-truf, uza ffit abjad tal-bajd. Sahhan iz-żejt sakemm jagħli u aqli l-ghażina bil-forma b'kollox goż-żejt jagħli. Dejjem aqli minn 2 sa 3 f'daqqa ghax inkella tbaxxi t-temperatura taż-żejt jagħli. Meta jiġu kultur deħbi tella' miż-żejt, poġġi fuq karti tal-kċina sabiex jassorbu ż-żejt jejjed. Waqt li jkunu għadhom shan, nehhi l-forma tal-kannol bil-mod u kompli b'dan il-metodu sakemm tuża l-ghażina kollha.

Bixx tipprepara l-mili, hallat flimkien l-irkotta, z-zokkor castor, il-qoxra tal-larinġa u l-vanilla. Wara żid il-konfettura u c-ċikkulata mahkuka. Imla l-kannoli miż-żewġ nahat billi tuża kuċċarina jew piping bag. Żejjen billi tpoġġi nofs ċirasa fuq kull naha tal-mili jew pistacchios imfarrkin u wara ferrex ffit icing sugar fuq il-kannoli mimliji.

Tajjeb li tkun taf: Kif tarma l-mejda tal-ikel

A.	platt tas-soppa	I.	furketta tal-hut
B.	platt tal-insalata/ghażin	J.	furketta tal-laham
C.	platt tal-Main Course	K.	sikkina tal-laham
D.	tazza tal-ilma	L.	sikkina tal-insalata/ghażin
E.	tazza tal-inbid abjad	M.	mgharfa għas-soppa
F.	tazza tal-inbid ahmar	N.	sikkina u platt ghall-hobż u butir
G.	sarvetta	O.	kuċċarina għad-deżerta
H.	furketta tal-insalata/ghażin	P.	furketta għad-deżerta

Il-melħ u l-bżar tista' tpoġġihom f'post fuq il-posati tad-deżerta.

Is-sikkina tal-butir trid tkun bix-xafra thares 'l-isfel lejn min ha jiekol

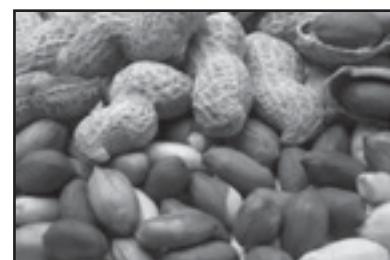
It-tazzi jridu jiffurmaw trijangolu, bit-tazza tal-ilma tkun l-ewwel wahda fuq is-sikkina tal-main course.

Il-posati jridu dejjem ikunu fl-ordni kif dawn sejrin jintużaw, dritt hdejn xulxin u dejjem tibda minn barra għal ġewwa.

Is-sarvetta trid tkun fuq il-platti jew fuq ix-xellug hdejn il-frieket.

Ftit tagħrif dwar: Il-Karawett

Għandek tagħżel il-karawett li jkollu l-qoxra xotta kif ukoll magħluqa tajjeb. Iż-żerriegha għandha tkun kompatta u ta' kultur uniformi. Peress li jinbiegħ ukoll mingħajr qoxra attent biex ma jitranġatlekk. Attent għal qoxra mkissra, xotta hafna u żerriegha mhux kulur wieħed, kif ukoll riha mhux gradevoli. Dawn huma sinjal ta' konservazzjoni mhux daqshekk tajba u tranġar taż-żejt.

Il-karawett tista' terfghu għal 5 xhur, f'borża tal-karti, f'post frisk, mudlam u mingħajr umdita'. L-imqaxxar tista' tużah fi żmien xahrejn jekk iż-żommu f'vażett magħluq fil-friġġ. Il-karawett huwa sinjur bin-nutrijenti, energija u minerali. Huma utli waqt it-terapija għal mard nervuż, u tal-ghad. Ix-xahmijiet aċċidużi tal-karawett huma tajbin biex ibaxxu l-kolesterol fid-demm. Il-karawett fih il-vitamini A, B, B2 u C. Fih ukoll il-minerali bhal hadid, kalċjum u fosfru.

Henry Purcell (1659-1695)

jikteb Christopher Pisani

Nispera li kellkom Ghid ferriehi u Ghid mimli barks tal-Mulej. Issa wara dawn il-figolli u bajd tal-Ghid kollha, forsi ta' min wiehed jikkunsidra li jibda xi forma ta' dieta peress li issa gej is-sajf u ma tantx naqtghu figura sabiha meta nigu biex ninzlu nghumu. Ghalkemm, ta' min jinnota li f'daž-żmien, meta l-kalendarija jaqleb ghax-xahar ta' Mejju, mill-ewwel titla' fawra u minghajr ma rridu, kull Vittoriosan ihoss fih il-fjamma ta' Lorenzu żżid bil-mod il-mod. Din il-fjamma tibqa' tikber sakemm tibda tithegħeg u ssir huġġiega kbira li timmanifesta ruhha f'huġġiega ta' drapp, nar sinkronizzat, bnadar kbar sbieħ li jpaxxu l-ghajn u jikkumplimentaw mas-swar, marci mill-aqwa, programm li ta' kull sena jkollu tema originali, knisja dehen tal-istorja tagħha, u fl-ahhar mill-ahhar, huġġiega ta' nies li fix-xemx iebsa ta' Lulju u Awwissu jisfidawha u jghelbuha biex jarraw u jerġġu jheġġu l-Birgu ghall-festa sabiha li nagħmlu lill-Patrun tal-Birgu. U iva, addio mistrieh u addio bahar ghax il-huġġiega li taqbad fina għal San Lawrenz la tintef a mill-granet keshin tax-xitwa u lanqas mill-irwiefen li jqumu. Ghax din il-huġġiega hija huġġiega b'sahħithha u huġġiega li ma tintemm qatt. Inħallu ftit il-festa, u nigu għalina. Il-kompożiutur li jmiss huwa l-ewwel kompożiutur minn sensiela ta' tliet kompożiuturi famużi Ingħiżi.

Henry Purcell twieled nhar 1-10 ta' Settembru tal-1659 f'Saint Ann's Lane, Old Pye Street, Westminster. Hu kien it-tielet wild ta' Henry u Elizabeth. Hu kien il-fustani, b'huh il-kbir jismu Edward u ż-żgħir jismu Daniel. Daniel Purcell kien ukoll kompożiutur u kien hu li kiteb hafna mill-ahhar att tal-opra ta' hu Henry *The Indian Queen* f'minhabba l-mewt ta' hu. Missier Purcell, Henry (sr.), miet meta Purcell kelli biss 5 snin. B'hekk, it-tutela ghaddiet f'idejn hu missieru Thomas. Dan Thomas wera affezzjoni u tħibija lejh liema bhala. Dan Thomas irnexxielu jirrangalu biex jidhol bhala korista mal-hekk imsejha *Chapel Royal*. Din ic-Chapel Royal kienet grupp ta' qassassin, koristi u persuni li jieħdu hsieb il-vestwarju, li xogħolhom kien li jieħdu hsieb il-bżonnijiet spiritwali tar-Re. Bla dubju, din kienet pozizzjoni prestiġġjużza. Purcell dam f'din il-pożizzjoni sal-1673. F'dik is-sena Purcell ma baqax tajjeb ghall-kor u allura dahal bhala assistent ma' John Hingston li kien jibni l-orgnijiet u kien responsabbi għaż-żamma tal-istrumenti tal-qasba tar-Re. Tul iż-żmien li ghadda fil-kor, hu kien qed jistudja taħt Pelham Humfrey. Jingħad li Purcell kien beda jikkomponi mill-eta` tenera ta' 9 snin, iżda l-iktar xogħol antik li nstab kien omaġġ mužikali ghall-gheluq snin ir-Re fl-1670. Wara li miet Humfrey, l-ghall-ġiġi li kien jistudja l-mužika taħtu, Purcell mar jistudja fl-iskola ta' Westminster u kompla l-istudji mužikali tieghu taħt Dr. John Blow. Fl-1676 Purcell ġie maħtur bhala kopjista ta' Westminster Abbey. Sentejn wara, fl-1678 hu kkompuna innu bl-isem ta' *Lord, who can tell* li kelli bhala test tieghu salm li jingħad fil-Milied u fir-raba' għurnata ta' kull xahar.

Fl-1679, Purcell kiteb numru ta' 'kanzunetti' biex jitkantaw mic-Chapel Royal. Barra minn dawn, hu kiteb ukoll innu għar-Reverendu John Gostling ta' Canterbury. Dan Fr. John Gostling kien magħruf sew ghall-vuċi baxxa tieghu u kien meqjus li kelli waħda mill-iktar vuċiċċiet baxxi li qatt eżistew dak iż-żmien. Din it-tip ta' vuċi jghidulha *basso profondo*. B'hekk Purcell beda jikteb mužika sagra, speċjalment, mužika adattata ghall-basso profondo ta' Fr.

John Gostling. Wahda mill-iktar siltiet famużi kienet *They that go down to the sea in ships*. Ta' min jghid li dan ix-xogħol ingħata dan l-isem wara li r-Re Karlu t-tieni kien inheles minn għarqa wara li x-xini tieghu habat ma' sikkha. Gostling, għaqqaq numru ta' versi minn numru ta' salmi differenti, u għaqqaqdom f'innu wieħed. F'din l-stess sena, Purcell ġie nnominat bhala organista titulari ta' Westminster, u minn din il-kariga, hu intefha b'ruhu u ġismu jikkomponi mužika sagra. Iżda, qabel ma dahal għal dan l-inkarigu, Purcell kien ikkompona żewġ xogħolijiet teatrali important hafna tul il-karriera tieghu, *Theodosius* u *Virtuous Wife*. Bejn l-1680 u l-1689, Purcell kiteb seba' xogħolijiet teatrali, u anke stil ta' opra (*chamber opera*) bl-isem ta' *Dido and Aeneas*. Dan l-ahħar xogħol kien xogħol meqjus bhala wieħed mill-aqwa xogħolijiet importanti għall-mužika drammatika Ingħilja.

Purcell iżżeewwegħ lil Frances fis-sena 1682 u kelli 6 itfal. Erbgha minn uliedu kienet mietu fl-infanzja, u t-tnejn l-ohra kienet baqghu hajjin. Dawn kien leħqu huma wkoll bhala organisti fil-knisja ta' San Klement ta' Londra. L-ewwel li lahaq kien Edward, u wara mewtu ha postu hu hix iż-żgħir Edward Henry Purcell. It-tnejn li huma indifnu hdejn l-orgni tal-istess knisja. Ftit wara t-tieġ, Purcell ġie appuntat biex jieħu f'idejh ukoll l-orgni ta' *Chapel Royal*, pożizzjoni li seta' jżomm kontemporanjament mal-pożizzjoni ta' organista ta' Westminster. Fl-1685, għall-okkażjoni tal-Inkurunazzjoni ta' King James II, Purcell kiteb tnejn mill-aqwa inniġiet tieghu, *I was glad u My Heart is inditing*. Fl-1687, Purcell kompla jżid mar-repertorju tieghu ghadd kbir ta' mužika. Fost l-ohrajn insibu *Tyrannick Love, Quick-step, The Fool's Preferment, Amphitryon, King Arthur*, u *The Fairy-Queen*, li dawn kienet kollha xogħolijiet teatrali li bihom Purcell kiseb fama kbira. Ma jonqsux ukoll numru ta' xogħolijiet ta' mužika sagra fosthom, *Blessed are they that fear the Lord, Te Deum, Jubilate Deo, Come Ye Sons of Art*, u *Arise my muse*. Xogħol iehor li ta' min insemmu huwa l-mužika ta' *The Comical History of Don Quixote*, u anke ta' *Bonduca*. Fl-1693, Purcell ikkompona l-mužika għal-żewġ kummiedji bl-isem ta' *The Old Bachelor*, u *The Double Dealer*. F'Lulju tal-1695, Purcell ikkompona omaġġ lid-Duka ta' Gloucester f'gheluq is-sitt sena tieghu. Dan l-omaġġ iġib l-isem *Who can from joy refrain?* Nistgħu ngħidu fil-qasir li Purcell fl-ahħar sitt snin ta' hajtu, kkompuna tnejn u erbghin (42) xogħol teatrali. Impressjonanti!

Purcell miet fis-sena 1695 fid-dar tieghu fi triq Marsham, Westminster. Hu miet fl-eta` ta' 36 sena, prattikament fil-quċċata tal-karriera tieghu. Hemm żewġ teoriji ta' kif seta' miet Purcell. L-ewwel wahda hija permezz ta' Tuberkolosi. It-tieni wahda hija li kelli kumplikazzjoni minn riħ li ha wara li kien sejjer lura d-dar mit-teatru u martu sakkrutu barra u għamel lejl fil-ksieħ barra. Purcell huwa midfun hdejn l-Orgni ta' Westminster. Waqt il-funeral tieghu, bla dubju ndaqqet il-mužika li kien ikkompona hu stess għall-funeral ta' Queen Mary.

Wiċċ Imb'wiċċ ma' Ġorg Agius iż-żgħir

minn Paul Micallef

Għan-nies tal-Birgu meta tghid Ġorg tal-Mużeu hafna drabi wieħed ikun qed jirreferi għal Ġorg, l-ghannej tal-Mulej li dan l-ahħar inhareg ktieb dwaru u li anki xi drabi gieli jiġi imitat minn Daniel ta' Danusan jew ta' Skjetti. Però fil-Birgu għandna Ġorg Agius iehor tal-mużeu li m'għandux iż-żmien li għandu Ġorg l-iehor u li hu wkoll għamel u qiegħed jagħmel tant għid fis-Socjetà Museumina. U hawn se nireferi għalih għal Ġorg Agius tal-MUSEUM iż-żgħir biex hekk nifteħmu ahjar.

U billi fil-harġa li jmiss tkun ghax xhur ta' Mejju u Ĝunju, xhur marbuta mal-attivitajiet tal-festi tal-Ewkaristija u tal-preċċet hsibt li nistieden lil sieħbi Ġorg għal din l-intervista. Malli ċempiltu, Ġorg mal-ewwel kien dispost u hekk hu dan li tkellimna fuqu...

Magħmudja u isem

Ġorg twieled fit-2 ta' Diċembru 1971 u għalhekk illum għandu 45 sena. Hu tħammed sebat ijjem wara, fil-Parroċċa ta' San Lawrenz, naturalment il-Birgu. Kif is-soltu nagħmel staqsejt għal min kien imsemmi. Hu weġibni bla' tlaqlieq li għal Dun Ġorg jew ahjar San Ġorg Preca. Wara hu preciżali li ommu kellha issemmi lil wieħed minn hutu għal Dun Ġorg minhabba l-weġħda li kienet għamlet. Però l-ewwel għażżelet li ssemmi għal missier ir-raġel u għal missierha u għalhekk Ġorg spicċa b'dak l-isem li hu kuntent hafna bih u forsi ta' min jinnota li Ġorg iddedika hajtu ghall-opra li beda San Ġorg.

Il-Familja

Missieru Carmelo kien minn Haż-Żabbar u miet fis-sena 2011. Hu kien jahdem it-tarzna. Ommu Joyce li għadha hajja, xebba Attard hi mill-Birgu. Ghalkemm hija qatt ma hadmet għax dejjem hadmet bhala mara tad-dar meta kienet għadha żgħira kienet tghin lil missierha Ganni li kellel hanut quddiem l-ameriġa u jibqa' magħruf ghall-penny ice minħabba li kien ibiegh is-silġ bit-togħma tal-frott, tal-larinq, tal-lumi u tall-kola, eċċ. Min għandu zmien bhali jiftakru u forsi għala le, kien jixtri l-helu u l-penny ice mingħandu!

Ġorg għandu tliet ahwa ohra. Il-kbir Antoine, magħruf bhala Alves, huh Ivan (nurse u ffissat fuq it-tim tal-Milan... miskin) miżżewwegħ il-Charmaine u għandu żewġ itfal Dejan u Eliza u joqghod il-Fgura u oħtu ż-żgħira, Lorraine (naturalment imsemmija għal San Lawrenz) li llum miżżewwga lil Tony Cachia (fanali) u għandha żewġ itfal Hayden u Jade u tqoqħod il-Birgu.

Meta twieled, il-familja Agius kienet toqghod Mistral Street fin-naha tat-taraġ. Fost in-nies li kienet jew għadhom joqgħodu hemm insemmghu lis-Sur Manwel, il-familja Avellino u Mary Bower.

L-ironija ta' Ġorg (kontra kif inhu illum) hi li meta kien żgħir kien imqareb. Bhali m'intomx se temmnuna però jekk tibqgħu taqraw l-istejjer u l-praspar tindunaw li vera hekk kien. Fil-fatt ilu kien ibeżżeġgħu b'Fr. John li dak iż-żmien kien għadu seminarista u kienet jghidlu li jekk ma joqgħodx kwiet kien se jdahħlu l-istitut!

Wara, il-familja Agius kienet marret toqghod fi Triq San Lawrenz viċin in-niċċa tal-Madonna tal-Karmnu, l-istess post fejn għadhom joqgħodu sal-lum hu, ommu u huh.

Edukazzjoni

Bħala skola hu attenda dik tal-Karmnu li kienet tigi fuq id-dar taqħġi, wara mar l-iskola primarja tal-Gvern, il-Fortini, minflok iċ-ċimiteri ta' San Rokku u bhala skola sekondarja

attenda, St. Joseph ta' Kordin. Wara s-sekondarja dahal fl-iskema ESTS (student haddiem) fejn kellel l-opportunità li jistudja u fl-istess hin jaħdem fl-industrija. Aktar tard huwa studja u kiseb diploma fit-teologija fl-istitut Inserm.

Praspar ġorgjani

Meta l-familja tiegħi kienet qeqħdin iċ-ċorru fis-sena 1975/76, qrabatu kienet qed jirrangaw il-post fejn kienet sejri. Ġorg żgħir kellel

habta li jahrab lil ommu. Dik id-darba harab lil ommu u mar il-pjazza. Issa nzerta li dak il-hin kienet qed jaġħtuha t-tarmak u hu mingħajr ma jaf, dahal quddiem l-ingieni li kienet qed jaġħtu t-tarmak. Is-sewwieq filli ra tifel żgħir filli ma rahx iż-żejed. Hu haseb li dahal taht it-trakk u kien għamlu parti mil-pavimentar tal-pjazza. Bixxokk li haseb li għaffeg tifel, hassu hażin. Wara haduh id-dar u ommu kienet sorpriza għaxha ma kienet taf b'xejn b'dak li ġara ghaliex suppost kien qed jilgħab ma' hutu.

Darba kellhom aċċident bil-karozza u ommu kellha tmur għal xi żmien l-isptar. Ta' tifel li kien, Ġorg kien jistaqsi lil missieru fejn kienet ommu. Missieru biex ma jbeżżeġx kien jghidlu li qiegħda Haż-Żabbar. Hawn Ġorg ddeċċieda li jmur ifittek lil ommu Haż-Żabbar. Harab lil missieru u telaq għal-ghonq it-triq. Ix-xorti riedet li xi hadd li jafu nduna bih u avża lil missieru dwar din il-harba għaxha kienet tatu rasu u beda jfittxu mal-Birgu kollu.

Meta kellel madwar disa' snin, hu u habib tiegħi kienet għaddejji mit-triq tal-Lunzjata. Billi kien hemm il-bieb tal-każiñ tal-banda l-ohra mbexxaq, hu xtaq juri l-kappella lil sieħbu u dahlu ġewwa u telgħu fuq mingħajr hadd ma nduna. Huma u neżlin raw il-bieb jingħalaq u jissakkar. Għal bidu beżgħu imma wara fiti ma hasbuhiex darbtejn u harġu billi fethu l-bieb mil-firrol u l-istaneg u grew 'il barra mingħajr hadd ma nduna – u ovvjament hallew il-bieb miftuh.

Darba oħra meta kellel xi 10 snin kien ix-xatt ma' shabu. Ġiet il-lanċa tal-pilot u l-haddiema halleyha mal-moll startajja u bil-hbuli mdahħlin go hadid li kien apposta fuq il-moll. Huma marru għand il-hanut ta' Oscar (illum hemm Lino) jixorbu. Ta' tfal li kienet ma setgħux ihallu opportunità bhal din tiżgiċċa. X'għamlu?! Telgħu fuq il-lanċa u dahlu fil-kabina. Ġorg ra l-għar-leaver u fettillu jmexxih 'il quddiem u l-lanċa bdiet miexja u l-hbuli bdew jistiraw. Shabu xhin raw dan qabżu minn fuqha. Meta Ġorg induna x'għara, fettillu jerġa' jaġħmel il-għar-leaver fejn kien imma tant gibdu bis saħħa li l-lanċa spicċat timxi bir reverse. Hawn Ġorg bhala l-kaptan, irnixxieļ jħabbat il-lanċa mal-moll u halla l-magna rrejjżjata. Għalhekk qabeż mil-lanċa u harab kemm kellel saħħa lil hemm iż-żda baqa' fil-viċċinanzi josserva x'se jiġi meta jiġu l-haddiema.

Darb oħra hu u sieħbu Noel Castillo fett-lilhom jitilgħu fil-għalli tal-orgni fil-knisja tal-Lunzjata u riedu jixegħlu d-dawl biex jaraw għaxha kien hemm hafna dlam. Bdew iteff fu fl-iswatches u bdew jixegħlu switch wara l-iehor però meta xegħlu kollo, indunaw li mhux biss xegħlu t-tarġa tal-orgni, iż-żda l-fustumi tad-dawl ta' triq il-Lunzjata, il-faċċata tal-knisja u anki s-sur tal-kurdara. Jigifieri prattikament, xegħlu t-toroq kollha li kienet jinramaw dak iż-żmien għall-festa ta' San Duminku!

Soċjetà Mužikali San Lawrenz *Belt Vittoriosa*

Praspura storika

Bil-praspar tiegħu ġorg irnexxielu jidhol fl-istorja ta' pajjiżna. Dan ghaliex lejlet Jum il-Helsien, fit-30 ta'

Marzu 1979 meta kellu 7 snin inzertat kienet gurnata xita u ommu kienet tqila b'ohtu. Missieru ha lil hutu l-kbar ghac' celebrazzjoni li saret ix-xatt hdejn l-gholja tal-helsien u billi Ĝorg kien għadu żgħir, ma hadux. Ĝorġ xorta ried ikun prezenti f'din il-gurnata storika. X'għamel? Aljena lil ommu u harbilha. Ma kinitx l-ewwel darba u telaq għax-xatt.

Haġiha. Ma kieni t-tid lu ġew u dar il-ġew t-taq għajnej kati. Huwa qagħad hemm isegwi dak li kien qed jiġi imma meta iddejja, mar lura d-dar. Ovvjament lil ommu ma sabhiex ghaxx meta ndunat li kien nieqes harget tifftu. Xi nies li ma kinux jafuh indunaw li kien mitluf u ġabruh il-pulizija u haduh il-bakery fejn kien hemm Fr. Hilary Tagliaferro u anki annunzjaw fuq il-mikrofonu li ntilef tifel. Fil-fatt Ĝorg jiftakar li anki kien hemm Victor Aquilina tax-xandir li kien taħbi żewġ pakketti *snacks* li dak iż-żmien kienu jiġu bis-suldati z̗ghar tal-plastik. Meta nduna b'dak li għamel, Ĝorg beda jibki ghax beda jibż̏a' li ommu jew missieru ha jtu xi xebgħa – fil-verità ma ġara xejn minn dan ghax ommu marret l-ġħassu u wara ftit, il-pulizija haduh hdejnej ommu. Meta mar l-iscola, l-ghalliem tiegħu, is-Sur Farrugia li sema' l-annunzju qallu li tgħidix kemmaha dhaqq għal-ġu basar li Ĝorg mhux veru kien mitluf ghax kien ja f' l-Birgu jaſu bl-amment. Forsi Ĝorg jibqa' mdahħal fl-annali tal-istorja bhala l-ewwel persuna li ntilfet f'Malta hielsa!

Impjieg

Bhala l-ewwel esperjenza ta' xogħol kien go fabbriki taht l-iskema tal-istudent haddiem fl-Imperial Products u l-Bogner. Wara dahal skrivan ma' Caruana l-Wholesaler fejn kienu jmexxu Fonzu u Michael. Iżda ma tantx dam ghax gie avviċinat mis-Superjuri tal-Museum biex jidhol jaħdem fl-istamperija Veritas ta' Haz-Żabbar fil-*finishing department* f-Jannar tal-1990. Wara hames snin sar *floor coordinator* u *assistant manager* bir-responsabbilità li jiehu hsieb il-floor u jqassam ix-xogħol, filwaqt li jitharsu l-kwalità u d-dati miftiehma. Aktar tard sar parti mit-tim amministrattiv li r-responsabbiltà tiegħu kienet li jmexxi l-istess stamperija.

Illum sfortunatament, wara li kien ilu jahdem hemm għal aktar minn 27 sena, ġie deciż mid-dirigenti tal-MUSEUM li wara tant snin ta' hidma, din l-istamperija tagħlaq fl-ahhar ta' April 2017 u ġorg bhalissa qiegħed fil-faži ta' impjiex ġidid.

Aktar dwar it-Tfulija

Minhabba li kien joqghod f'tarag u nanntu kienet ftit iktar 'l isfel dik iz-żona kienet qisha il-*playground* tagħhom. Huma kienu jilaghbu bil-festi u anki jagħmlu l-pavaljuni u jorganizzaw il-festi kemm barra kif ukoll għand shabu fosthom għand Noel Castillo. Għorg ġiftakar li sahansitra omm Noel, Rose, darba kienet keċċietu ghax hadilha l-kurċifiss tat-tebut ta' nanntu d-dar biex jilaghbu bih tal-purċijsjoni. Għorg flimkien ma' shabu kienu jħobbu jiżbzgħu u jirrāngaw l-istawti li kienu jixtru mingħand Pawla (tal-var) ta' quddiem il-knisja tal-Iunzjati u aktar tard mill-Belt.

Görg minn dejjem kien iħobb l-istorja u kien jorganizza il-quizzes fuq l-istorja lil shabu tal-iskola ż-żona fejn kien hemm il-kanuni u anki hdej id-dar tieghu. Kien iħobb idawwar lit-turisti madwar il-Birgu u l-knisja. Dawn kienu jiggustawh ghalkemm kien għadu żgħir u naturalment bla licenċza. Görg u habib iehor ta' tħfultu Sandro Fava kienu jilaghbu bil-knisja u kienu taparsi jqaddsu għand nanntu fejn kienu jattendu l-ġirien u Elen Degiorgio kienet thitħilhom l-abti sagħri bhall-pjaneta biex jilbsuhom waqt il-quddiesha li kienu jagħmlu u lin-nies tant kienu jiġu bi ħgarhom ghaliha u jiggustawhom. Görg jiftakar ukoll li fit-triq tieghu u l-madwar kien jieħu sehem fil-karnival organizzat minn Mario Ellul u Lawrence Mifsud flimkien ma' oħrajn. Huma kienu jagħmlu l-karrijiet żgħar u kienu jistħajlu li qiegħdin jidħlu fl-enclosure.

Logħob iehor li kien popolari dak iż-żmien kienu l-bocċi u Għorg semmieli lil Stephen Borg magħruf bhala ‘tal-impaste’.

illum mejjet u lill Aldo Darmanin li kienu jiffurmaw il-kumitat tal-bocċi tat-tfal u li kienu jilaghbu flimkien ma' tant tfal oħrajn. Bhala *fund raising* gieli organizzaw tombla l-pjazzetta u kienet success ghax gew hafna nies.

Futbol

Il-futbol milghub ma kienx hobz ghal snien Ģorg tant li darba riedu jagħmlu tim tal-iskola u haduhom il-grawnd tal-Fortini biex jagħżlu t-tim. Ģorg qagħad hdejn il-lastu (ghax ma kellhomx offside), gie ballun, mattar saqajh u b'għageb kbir tiegħu, skorja. Ghall ewwel hasbuh li kien tajjeb fil-futbol però malajr indunaw li mhux hekk kien, hekk kif intlagħbet l-ewwel logħba.

Team Manager

Għalkemm qatt ma lagħab futbol, għall-habta tas-sena 1981 kien jorganizza tim tal-futbol fin-naha ta' fejn kien joqgħod. Issa tim kellhom u għalhekk kien jonqoshom il-għarrijiż. Ĝiethom f'mohħhom li jititolbuhom lil Ministru Lorry Sant li kien Ministru tal-isport, li nahseb meta rahom tant żgħar igġustahom u accċetta. B'dan induna Charles Camilleri magħruf bhala l-banana li kellu t-tim tal-futbol Vittoriosa City li wkoll xtaqq dawk il-għarrijiż. X'għamel Charles? Kien stieden lil Lorry Sant biex jifta il-klaib il-ġidid li kien il-mandragg u qal lil Għorg sabieq jaqra d diskors ta' merħba u jilqqa' l-għarrijiż. Dawk il-għarrijiż li hadmu għalihom Għorg u shabu għosfru u xhix ta' il-bukkett tal-fjuri, il-għarrijiż kienu spicċaw għand il-Banana biex jiġu milbusa mill-plejers tal-Vittoriosa City! U t-tim tat-tfal baqa' b'xejn. Aktar tard beda jislfhom il-għarrijiż is-Sindku John Boxall li dak iż-żmien kien imexxi t-tim tal-Vittoriosa Young Rovers.

Interess fil Wirt Vittoriosan

Görg dejjem kien jiehu interess u jhobb il-wirt tal-Belt Vittoriosa. Ta' 14-il sena għażlu bhala President tal-Youth Section tal-Vittoriosa Historical and Cultural Society u anki kien johrog il-flus mill-but biex jixtru ż-żebgħa sabiex jiżbzgħu l-hadid ta' madwar il-monument tal-Vitorja fil-pjazza. Nhar ta' Sibt kien imur jghin ukoll lil Lorenzo Zahra meta kien qed jiġi restawrat l-arkivju kapitulari. Gieli ha l-inizjattiva li flimkien ma' shabu jmorru jnaddfu t-truncieri tas-swar mill-haxix u biex jehilsu mill-imbarazz li kien ikun hemm u haxix li kien jaqtgħu kien jorganizzaw il-huġġiegħa ta' San Ĝwann fuq il-minha tal-fortini u jaharqu kollox. Forsi kien pijnunieri ta' kemm hu importanti li nżommu fi stat tajjeb il-bini storiku.

Il-kappella tal-Vitoria

Gorg ilu hafna snin jiehu hsieb parti mill-patrimonju tagħna, il-kappella tal-Vitorja f'Sant Anglu. Din l-istorja bdiet meta fi tliet ijiem ta' San Lawrenz kien imur idoqq il-qanpiena fil-forti Sant'Anglu. Billi l-ilsien tal-qanpiena kien jinqala' u jintrefa' fil-kappella tal-Vitorja, Gorg induna li din kienet mitluqa u abbandunata. Hekk hu talab biex jirrangha u baqa' sal lum jiehu hsiebha specjalment fil-festa tagħha fit-8 ta' Settembru.

Sehem fil-parroċċa u l-festi tagħha

Kien iħobb imur jgħin lil Renzo Degabriele s-sagristan idžda ta' tifel li kien ġielu inkwetah ghax meta kien jara l-bieb tal-kampnar imbexxaq kien jinkih billi kien jiġib xi tokk u jitlaq jiġri jew jitla' jiġri b'kemm għandu saħha fil-garigor tal-kampnar biex Renzo ma jaqbdux.

Fil-Ġimġha l-Kbira kien jiehu sehem billi jiġorr is-salib tal-

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

fratellanza jew xi lanterna u anki kien iħobb iniżżeł il-kapott. Refa' fil-var tal-Veronika, il-Porpra u anki fi Kristu mejjet fejn darba bi żball mill-knisja hárġu bil-maq klub.

Meta kien għadu żgħir kien imur jghin lil Johnny Pace (illum mejjet) jirħama fil-mahzen f'Tal-Karmnu. Fost ix-xogħlijiet li jiftakar isiru kien hemm il-kolonna l-kbira, il-kolonna tal-angli tat-triq tal-Lunzjata, ta' Santa Paċenċja, u dan Johnny anki żebgħah lill-istawta ta' San Lawrenz, jaġhti d-dawl lill-ghomja. Jiftakar iħammel b'iskalpellina u jgorru l-istawti bil-famūz karrettun. Fakkarni wkoll li ġorg kien jiġi miegħi fuq il-bjuu u jiftfa' s-sunetti sakemm... ahjar ma nkomplix.

Fil-processjoni tal-Qalb ta' Gesù kienu darba qatgu il-haxix u fjuri u kienu mleu it-triq kollha tal-purċissjoni bil-haxix u l-fjuri. Imnallha ma kellniex Kunsill Lokali dak iż-żmien. Hekk kien jonqos minbarra s-sunetti ...

Iktar ghajjnuna

Darba żebgħah il-hadid tal-gallarija ta' isfel tal-faċċata tal-każin tal-banda kif ukoll il-kancell taċ-ċimiterju ta' San Lawrenz flimkien mal-hadid tal-istawta ta' San Lawrenz tal-pjazza fuq talba ta' Johnny Powell, Alla jahfirlu. Ġieli mar mal-banda jerfa' xi fanal tal-mantell jew xi standard u jiftakar li darba qabdu jiġġieldu nies waqt li kienet għaddejja l-banda f'Hal Luqa.

II-MUSEUM

Ġorg dejjem habbu l-MUSEUM. Iz-ziju ta' ommu kien Leli Attard li kien għal hafna snin Superjur il-Birgu. Minkejja li kien imqareb dejjem kien ikun attent u bil-ghaqal il-MUSEUM. Meta kelli 14-il sena, u kien Aspirant, is-Superjur ta' dak iż-żmien, Franky Chetcuti, riedu jiddeċiedi liema għaqda kien se jagħzel – jew il-MUSEUM jew il-Historical and Cultural Society. Ġorg inqabbed f'morsa għaxx iż-żewġ socjetajiet kien iħobbhom. Minhabba li kienu jħossu li għadhom żgħar biex jiddeċiedu huma riedu jibqghu fit-tnejn u għalhekk flimkien mat-tnejn ohra spicċaw imkeċċijin mill-MUSEUM tal-Birgu. Għalhekk hasbuwa u marru l-qasam tal-MUSEUM tal-Kalkara li ghall-ewwel accettawhom imma meta induna s-Superjur Chetcuti ma hax gost u minhabba f'hekk qalulhom biex lanqas hemm ma jmorru. Hawn dahal dak li jissejjah is-Superjur tal-Korp u rega' dahħalhom wara aktar minn xahar imkeċċija però lil Għorg qallu li biex bil-mod il-mod inaqqsas l-involviment tieghu fil-Historical Society biex jiddeċidika iktar hin ghall-MUSEUM. Fil-fatt hu hekk għamel u maż-żmien għażel il-MUSEUM. Specjalment meta Franky Chetcuti kien mar l-Ingilterra fl-1988 hass li kelli jipprova jimla' l-vojt li nholoq u għalhekk intefha' b'rūhu u ġismu jaħdem fost it-tfal u ż-żgħaż-żagħġi li kien jattendu l-MUSEUM. Hu ta' madwar 16-il sena kien jieħu hsieb centru tad-duttrina li kien għamel l-Arċipriet Kan. Paul Raggio fil-Fortini u aktar tard ta' seħmu wkoll fiċ-ċentru tal-Hawli. Fil-Milied tal-1989 fl-eta ta' 18-il sena sar soċju u mbaghħad fi Frar tal-1994 meta kelli biss ftit aktar minn 22 sena gie magħżul bhala superjur tal-qasam tal-Birgu.

Bħala superjur flimkien ma' shabu hadmu hafna biex jaġħu l-hajja l-qasam tal-Birgu u ghall-grazzja t'Alla hekk verament ġara aktar tard fil-fatt saru żewġ soċċi ohra minn dan il-qasam Adrian Vella li llum Superjur Wied il-Għajnej u Jean Paul Parascandalo li qed iservi bhala soċċu f'Wied il-Għajnej.

Meta staqsejtu ghaliex illum l-oqsm tal-MUSEUM tal-Birgu tas-subien u tal-bniet jinsabu magħluqu, b'dieqa weġibni li kien hemm bosta fatturi sfortunati li wasslu ghall-ghelu tagħhom u kemm bhala membru tal-MUSEUM u kif ukoll bhala Vittoriosan, din tatu ġewwa hafna.

Is-sejħa

Meta staqsejtu meta hass il-vokazzjoni hu weġibni li darba bhala tifel staqsa lil wieħed tal-MUSEUM jekk biex issir tal-MUSEUM tridx tkun xi minħabba li dak iż-żmien il-

membri tal-MUSEUM tal-Birgu kollha kienu mdahħlin fl-ġiet. Naturalment qallu li le, anzi, iktar ma tkun żagħżugħ, iktar ahjar. Ĝorg weġibni li hu dejjem hassu f'postu fil-MUSEUM u dejjem qiesha bhala t-triq naturali tieghu ghalkemm b'sagħiċċu kbir, speċjalment meta ta' żagħżugħ li kien, kien ihossu wahdu minħabba li l-membri kienet hafna akbar minnu. Maż-żmien huwa ddedika hajtu f'din il-missjoni u meta wasal il-waqt, aċċetta s-sejħa li l-Mulej kellu għalihi u haddan b'qalbu kollha is-sejħa Museumina.

Ġorg dam Superjur tal-Birgu sa Lulju 2002 u wara ġie mibghut fil-Qasam ta' Wied il-Għajnej fejn serva bhala Superjur sal-2012 u fil-preżżent qed iservi fil-Qasam tal-Fgura.

Premju

Fis-sena 1999 ġorg spiċċa rebbieħ tal-premju żagħżugħ tas-sena organizzat mill-moviment Kerigma. Ĝie propost mill-Kunsill Lokali u sekondat mill-Parroċċa u l-komunità Dumnikana. B'dahqa qallu li jahseb li waħda mill-ftit drabi jekk mhux l-unika li qabel kulhadd!

Missjoni

Fis-sena 2001 kien intbagħat esperjenza f'xogħol missjunarju fl-oqsm tal-muzeu fil-Kenja. Ghalkemm kienet esperjenza qasira hu tħalleml hafna u ha gost. Hu kompla li minn dakħinhar hu dejjem kien dispost li jekk jintbagħat xi mkien barra minn xtutna mis-soċjetà kien lest li jmur, sakemm iċ-ċirkustanzi familjari kienet jippermettlu.

Għeluq

Bhas-soltu bhala gheluq tħlabtu l-fehmiet tieghu dwar diversi suġġetti.

Dwar il-mużew hu weġibni li jħoss li għadu relevanti hafna, il-karizma tal-MUSEUM għadha attwali iż-żda hemm sfidi kbar għax is-socjetà qiegħda f'salib it-toroq minħabba l-vokazzjonijiet naqqusu u x-xogħol kiber. Iridu jsiru pjanijiet ghall-futur, jinsabu metodi ġoddha addatati għaġiż-żmien tal-lum. Bi pjaci, zied jghid li s-socjetà xorta waħda għadha tifrex idhmietha barra minn xtutna. Dwar il-qasam tal-Birgu hu weġibni li għalkemm hija x-xewqa ta' hafna li jerġa' jiftah iħoss però li dil-possibbilità hija remota hafna.

Dwar il-festi tal-Birgu hu dejjem jibqä' meraviljat bil-kobor tagħhom meta tqis il-poplazzjoni żgħira taġħna. Dwar il-Birgu saħaq li jekk il-koppjiż żgħażaq Vittoriosani mhux se jibqghu joqogħdu l-Birgu se jintilef is-sens tal-komunità. Hawn hu appella l-awtoritajiet konċernati biex jaġħmlu xi haġa li biha jaġevolaw koppjiż żgħar isibu djar fil-Birgu ghax jekk ma jsirx hekk kolloks imut b'mewta naturali ghaliex huma nies li jaġħmlu Belt vibranti ghaliex mil-bqija l-Birgu ssir biss "mużew" fejn it-turisti jieħdu gost jiġi izuru u nies jiġi jieklu fir-restoranti. Għalih is-soċjetà tagħna hija parti essenzjali tal-Birgu u x-xewqa tieghu hi li jkun hemm iktar allievi u bandisti tal-post u li l-każzini tal-baned ikomplu jkunu agenti u promoturi tal-kultura f'belta.

Dwar il-Birgu, ġorg weġibni li kien f'dawn l-ahhar 20 sena kien hemm zvilupp kbir. Qabel kien hemm stigma kontra din il-belt, però llum il-Birgu rega' ġie skopert u kulhadd beda jfahħru. Sahaq kemm hu importanti li jkun hemm għaqda bejnietna u ninkoraggixxu lil xulxin minflok imma qdru dak li jkun qed jaġħmel haddieħor. Bi pjaci, ġorg innota li fl-affarrijet kulturali u civici morna l-quddiem b'mertu kbir tas-Sindu u l-kunsilliera kollha li serwej fil-Kunsill Lokali, però b'dispjaċċir jinnota li f'affarrijet religiūzi jibża' li morna lura filwaqt li japprezzza li għandha hafna tajjeb. Bizzejed wieħed iħares lejn l-attendenza fil-knejjes tagħna. Jista' wieħed jinnota wkoll l-ghaqdiet religiūzi tal-Parroċċa li xi whud minnhom spicċaw jew naqqusu hafna f'min jissieħeb magħhom u anke nuqqas ta' vokazzjonijiet religiūzi u saċċerdotali.

B'dak il-kliem, jien sellim luu dwar ġorg se nzid kumment wieħed biss. Għaż-żgħaż-żagħġi tagħna, jaġħżlu liema triq jaġħżlu, ġorg tagħna għandu jkun dak li jissejjah, **ROLE MODEL** ecċċellenti!

hsbc.com.mt

2380 2380

HSBC

Approuvé par la Banque HSBC Bank Malta p.l.c., 116, Triq i-Arċisqof, Valletta VLT1444

MIFSUD GARAGE LTD.

IRONMONGERY

Għal dak kollu li wieħed ikollu bżonn għad-dar

56, LA VALLETTE STREET, VITTORIOSA

Tel: 2180 7535

BUILDING CONTRACTERS, PLANT FOR HIRE

Cranes

Bobcats

Tower ladders

Mini skips

Concrete mixer with High up

356 99499623

paul.ciliabros@gmail.com

PAUL CILIA

assigurazzjoni fuq
il-hajja b'xejn meta
tixtri karozza

impawn lejn is-suċċess tiegħek

Is-self personali kollu huwa suġġett ghali-kriterji normali ta' self u ghall-approvazzjoni finali mill-fergha tiegħek tal-BOV. Il-benefiċċju ta' assigurazzjoni b'xejn fuq il-hajja huwa ta' massimu ta' €25,000 għal kull facilità, sal-ot ta' 69 sena jew sakemm titħallas il-facilità skont x'jaghlaq l-ewwel. Japplikaw xi termini u kundizzjoniet.

BOV

Bank of Valletta

BOV PERSONAL LOANS

2131 2020 | bov.com

Mahrug minn Bank of Valletta p.l.c.,
58, Triq San Zekka, il-Belt Valletta VLT 1130

Breakaway Travel

Blacktown

George Vella
Managing Director

94 Cnr Main & Campbell Street
BLACKTOWN NSW 2148
PO Box 27, BLACKTOWN NSW 2148

Tel: 02 9622 7799
Fax: 02 9671 6706
Mobile: 0408 079 246
Email: gvella@breakawaytravel.com.au

*Proud to be associated with the Committee
of the St Lawrence Band Club, Vittoriosa, Malta*

